

Yumurtalık Termik Santrali ve Gerçekler

Ahmet SARI

Elektrik Mühendisi - EMO Adana Şube Başkanı

Yumurtalık; Adana'ya 70 km uzaklıkta Akdeniz'in tarih, doğa ve denizle iç içe, şirin bir ilçesidir.

Yumurtalık İlçesi'nin Sugözü Köyü'nde "Sugözü Termik Santrali" adı ile toplam kurulu gücü 2 x 605 toplam 1210 MW'lık, ithal kömür yakıtla çalışacak ve YİD modeli ile işletilecek olan inşaatı devam eden bir termik santral kurulacak ve muhtemel olarak da 2004 yılında devreye girecektir.

TEAŞ, 2004 yılından itibaren, Sugözü termik Santrali'nde yaklaşık 500 milyon \$ elektrik enerjisi ithal edecektir.

Bilindiği gibi Türkiye'nin elektrik enerjisi ihtiyacı, her yıl %7-8 oranlarında artış göstermektedir. Hızla artan bu ihtiyacı karşılamak üzere yurt çapında enerji yatırımlarına girilmektedir. Ne var ki yapılacak olan bu yatırımların, doğru yerde, doğru planlamalar yapılarak ve doğru kaynaklar seçilerek yapılması gerekmektedir.

Ancak, yaşanan son ekonomik ve sosyal krizler nedeniyle ekonomimiz 2001 yılında %9,6 küçülmüş ve buna bağlı olarak elektrik enerji talebi azalmıştır. Bu nedenlerle 2002 yılının, 2001 yılından farklı olacağı şekilde herhangi bir olumlu gelişme de görülmemektedir.

Bu kapsamda Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda, bölgemizin en güzel denizine ve dalyanına sahip Yumurtalık İlçesi sınırları içerisinde 4 Kasım 2000 tarihinde, Başbakan Yardımcısı Mesut Yılmaz tarafından temeli atılan Sugözü Termik Santrali'nin yapımı hızla sürmektedir.

Söz konusu termik santral, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre Ankara'da kurulmuş olan İSKEN adlı bir firma tarafından kurulacak ve işletilecektir. Bu firmanın en büyük hissedarı bir Alman şirketi olan STEAG AG.'dir.

Kurulu gücü 1210 MW olacak Sugözü Termik Santrali'nde kullanımı öngörülmuş ve Kolombiya'dan ithal edilecek olan kömürün kalitesi, kükürt oranı, kül oranı ve karbon oranı verileri net bir şekilde belirlenmeden, kamuoyundan adeta saklanmaktadır. Hatta santralin adı bile daha masum bir ifade içeren "Sugözü Enerji Santrali" olarak ifade edilmektedir.

Santralin yapımının bitirilmesinden sonra stok sahasında bu tür santrallerde teknik zorunluluk arz eden en az 60 günlük kömür –ki bu yaklaşık 55.000 ton etmektedir- Kolombiya'dan ithal edilerek stoklanacaktır. Stoklama ve üretim sürecine dahil edilme esnasındaki karıştırma işlemleri sırasında kömür tozlarının çevreye ve doğaya vereceği zararların ve doğuracağı tehlikelerin yanı sıra, bu santralde saatte 450 ton kömür yakılacak olması sırasında havaya karışacak olan insan, canlı, tarımsal alanlar ve ürünleri etkileyecek olan zehirleyici gaz, kimyasal maddeler ve atıkların zararlarını düşünmek bile çok ürkütücü sonuçları çağrıştırmaktadır.

Santralin işletimi sırasında saatte ortalama 60 ton civarında kül oluşacak ve yine baca gazlarının desülfürizasyonu sırasında, desülfürizasyon ünitesinde saatte yaklaşık olarak 20 ton alçı taşı yapısında bir yan ürün oluşacaktır. çimento fabrikalarında satılacağı söylenen bu kadar büyük miktarlardaki külün satışı asla mümkün değildir. Kül çimento sanayiinde katkı maddesi olarak ve %12-15 oranlarında kullanılmaktadır. Bu kadar külün satılması halinde bile geriye kalacak kül dağları, rüzgarın etkin ve yoğun olduğu bu bölgede korunamayacak yok edilemeyecek ve sonuçta yaşam örtüsünü yok edecektir.

Bu Santralin Planlaması Yanlıştır!

1210 MW büyüklüğünde olacak Sugözü Termik Santrali'nin çevreye vereceği zararlar açıkça ortada iken, neden proje aşamasında gerekli ön hazırlıklar ve koordinasyon sağlanmadan, ilgili meslek odalarının, teknik ve bilimsel çalışmalar yapan kuruluşların görüşleri alınmadan, bir anda yapım izni verilmiştir.

Bu santralin Yer Seçimi Yanlıştır!

Neden Yumurtalık gibi denizi, dalyanı, tarihi ve doğası bu kadar iyi korunmuş, Dört Yol, Erzin gibi üreticisine büyük çapta gelir getiren ve çukurova bölgesinin narenciye deposu olarak adlandırılan bu bölge seçilmiştir?

Ekolojik denge ve çevreye etkisi üstü kapalı ifadelerle ve öngörülerle geçiştirilmiştir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü uzman heyetinin görüşlerine göre santralin kurulacağı bölgenin büyük bir kısmının II. Sınıf tarım arazisi olduğu ve bölgeye sanayi kuruluşu yapılamayacağı belirtilmiştir.

Termik santrallerin işletim teknolojileri gereği kullanılacak olan soğutma suları, deniz suyu kullanılarak sağlanacak ve daha sonra bu sular tekrar denize verilecektir. Bu işlem sonucunda deniz suyunun birkaç derece ısınmasının doğal olarak mevcut ekolojik dengenin de bozulacağına ilişkin bir ifade yer almamıştır.

Bu santralin, bir Alman firması olan STEAG AG. tarafından Kolombiya'da yapılan ve tamamlanıp işletmeye alınan bir termik santral için alacağı para karşılığı olan son derece kalitesiz olan ithal kömürle işletilmesi gerekli miydi?

Neden ulusal enerji kaynaklarımızdan olan ve ülkemizde yeterince bulunan kömür ve linyitlerimize dayalı termik santraller planlanıp kurulmamaktadır?

Neden, neredeyse bu santralin yarısı büyüklüğünde olan, her biri 210 MW'lık üç üniteden oluşan toplam 630 MW'lık kurulu gücü bulunan Yatağan Termik Santrali'nin yarattığı çevresel etkiler bir anda unutuluyor?

Neden sözkonusu santralin işletimi sırasında çevreye yayılan zehirli gazlar ve havadaki kükürt dioksit oranının yanlış yer seçimi nedeniyle müsaade edilebilir değer olan 700 mg/m³'ün neredeyse 2 katına ulaşması nedeni ile 2001 yılında birkaç kez üretiminin durdurulduğu, insanların sokağa çıkmamaları konusunda belediye, hoparlörleri ile uyarıldığı, yöre halkının toplu ölüm paniği yaşadığı unutulurken aynı hatalar geriye dönüşü olmayacak şekilde tekrarlanmaktadır?

Değişik dünya ülkelerinden veya kuruluşlarından ödünler vererek, diyetler ödeyerek alınan dış borçlar 110 milyar dolar seviyesindeyken, her zaman söylediğimiz ve yinelemekten yılmayacağımız yanlış enerji politikaları ve planlamalar, yanlış yönetim yöntemleri, bunlara ek olarak hidrolik santral kaynakları ile yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması nedeniyle ülkemiz, küresel ekonomik bunalımların yaşanmakta olduğu bu evrede sadece Sugözü Termik Santrali'nin üreteceği elektrik enerjisine karşılık yılda 500 milyon \$ ödemek zorunda kalacaktır.